

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Γιάννης Κολοβός

(Επικοινωνιολόγος, για το θέμα της μετανάστευσης έχει συγγράψει τα βιβλία «*Το Κουτί της Πανδώρας: Παράνομη Μετανάστευση και Νομιμοποίηση στην Ελλάδα*» (Αθήνα: Πελασγός 2003) και «*Μεταναστευτική πολιτική και ενσωμάτωση μεταναστών: η περίπτωση της Ελλάδας*» (Αθήνα: Πελασγός 2011). Από το 2009 συνεργάζεται με το Research Institute for European and American Studies (RIEAS) ως Research Associate σε θέματα μεταναστευτικής πολιτικής)

Copyright: Epikaira Magazine (31/10-06/11/2013)

Παρουσιάστηκε στα μέσα Οκτωβρίου από τον υπουργό Εσωτερικών κ. Γιάννη Μιχαλάκη το Σχέδιο Νόμου του νέου Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης (1), το οποίο μάλιστα τέθηκε και σε δημόσια διαβούλευση στο διαδίκτυο μέχρι τα τέλη του μήνα (2). Το κείμενο του Κώδικα έχει μεγάλη έκταση (143 άρθρα σε 102 σελίδες) και καλύπτει το σύνολο των πτυχών του θέματος. Πριν επιχειρήσουμε έναν συνολικό σχολιασμό έχει αξία η παρουσίαση της κατάστασης στην χώρα μας.

Μία συνοπτική εικόνα της σημερινής κατάστασης

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του υπουργείου Εσωτερικών (3) 462.319 αλλοδαποί διαθέτουν άδεια παραμονής στην χώρα μας ενώ εκκρεμεί η εξέταση 135.478 αιτήσεων ανανέωσης τέτοιων αδειών. Το 68,44% (409.125 άτομα) των προαναφερθέντων αλλοδαπών προέρχονται από την Αλβανία, το 3,63% (21.723 άτομα) από την Ουκρανία, το 3,23% (19.329 άτομα) από την Γεωργία και το 3,12% (18.681 άτομα) από το Πακιστάν. Τέλος, το 54,1% των κατόχων άδειας παραμονής ήλθαν στην Ελλάδα με σκοπό την ανεύρεση εργασίας, το 44,4% ήλθαν για οικογενειακή επανένωση και το 1,5% ήλθαν για σπουδές. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι ένας στους δέκα νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς βρίσκεται στην Ελλάδα ως σύζυγος Έλληνα/Ελληνίδας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία 9μηνου (4) έχει σημειωθεί σημαντική πτώση στις συλλήψεις παρανόμων μεταναστών (από 65.781 κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2012 σε 31.050 κατά την ίδια περίοδο το 2013). Η πτώση αυτή οφείλεται κυρίως στην ουσιαστική εκμηδένιση της εισροής παρανόμων μεταναστών από τα Ελληνοτουρκικά χερσαία σύνορα (Έβρος) όπου κατά το πρώτο 9μηνο του 2012 είχαν συλληφθεί 30.147 αλλοδαποί ενώ κατά την ίδια περίοδο του 2013 συνελήφθησαν μόλις 776 άτομα. Το τελευταίο αυτό στοιχείο καταδεικνύει ότι η κατασκευή του φράχτη στον Έβρο ήταν απολύτως επιτυχημένη ως μέτρο ανάσχεσης της παράνομης εισόδου στην χώρα μας.

Από την άλλη μεριά οι επαναπροωθήσεις παρανόμων μεταναστών στις χώρες καταγωγής τους υπολείπονται σημαντικά ακόμα και των μειωμένων αριθμών συλλήψεων παρανόμων μεταναστών του 2013. Ενδεικτικά αξίζει να αναφερθεί ότι

όλο το 2012 επαναπροωθήθηκαν 22.117 αλλοδαποί. Αυτό σημαίνει ότι, παρά την αυστηροποίηση της φύλαξης των συνόρων, ο αριθμός των συλληφθέντων για παράνομη είσοδο ή/και παράνομη παραμονή στην χώρα μας εξακολουθεί να υπερβαίνει τον αριθμό των επαναπροωθούμενων και επομένως ο απόλυτος αριθμός των παραμενόντων παρανόμων μεταναστών στην χώρα μας είναι πολύ πιθανόν να αυξάνεται. Και εδώ βρίσκεται μία κρίσιμη παράμετρος για την επιτυχία της μεταναστευτικής πολιτικής της Ελλάδας. Αν ο αριθμός των επαναπροωθήσεων δεν υπερβεί τον αριθμό των συλληφθέντων παρανόμων μεταναστών δεν πρόκειται να υπάρξει ύφεση στο πρόβλημα γιατί δεν θα υπάρξει μείωση (σε απόλυτους αριθμούς) του εν Ελλάδι πληθυσμού των παρανόμων μεταναστών.

Το μεγαλύτερο λάθος διαδοχικών κυβερνήσεων της Ελλάδας σε ό,τι αφορά την διαχείριση των μεταναστευτικών ροών προς την χώρα μας ήταν η πρακτική των εκ των υστέρων νομιμοποιήσεων παρανόμων μεταναστών. Τέσσερις τέτοιες έλαβαν χώρα (1997, 2001, 2005 και 2007) και φυσικά όχι μόνο δεν συντέλεσαν στην ύφεση του προβλήματος αλλά αντιθέτως το επιδεινώσαν. Και δεν θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά καθώς οι εκ των υστέρων νομιμοποιήσεις επιβραβεύουν δύο παραβάσεις του νόμου (μία του μετανάστη που εισήλθε παρανόμως στην χώρα και μία του εργοδότη που τον χρησιμοποίησε) και έτσι δίνουν ένα πανίσχυρο κίνητρο και σε άλλους μετανάστες να εισέλθουν με κάθε τρόπο στην χώρα με την ελπίδα ότι κάποια στιγμή και εκείνοι θα νομιμοποιηθούν.

Ο νέος Κώδικας

Ο Κώδικας Μετανάστευσης συγκεντρώνει σε ένα ενιαίο κείμενο όλες τις νομοθετικές ρυθμίσεις, τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που αφορούν την μεταναστευτική νομοθεσία της χώρας μας. Καταπιάνεται με θέματα άδειας διαμονής για εργασία, για ανθρωπιστικούς λόγους, για θύματα εμπορίας ανθρώπων, για οικογενειακή επανένωση, με θέματα άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος, με θέματα άδειας διαμονής δεύτερης γενιάς, με θέματα χορήγησης «μπλε κάρτας της ΕΕ» για απασχόληση υψηλής εξειδίκευσης ενώ γίνεται και μία μικρή αναφορά σε θέματα κοινωνικής ένταξης.

Ευτυχώς, η κυβέρνηση δεν επαναλαμβάνει το λάθος της παροχής μίας ακόμα δυνατότητας εκ των υστέρων νομιμοποίησης σε παράνομους μετανάστες. Επιπλέον διατηρεί την ανάγκη πραγματοποίησης ελάχιστου αριθμού ημερομισθίων στον οικείο ασφαλιστικό φορέα (άρθρο 15) για την ανανέωση των αδειών παραμονής των νόμιμων μεταναστών. Ο αριθμός αυτός θα καθορίζεται ανά ασφαλιστικό φορέα με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (άρθρο 137). Βεβαίως ζητούμενο είναι το πόσο χαμηλά θα τεθεί ο πήχυς του ελάχιστου αριθμού ημερομισθίων σε μία ήδη υπερκορεσμένη αγορά εργασίας.

Άλλο σωστό σημείο αφορά στην οικογενειακή επανένωση η οποία αποτελεί, όπως είδαμε, σημαντικό λόγο χορήγησης άδειας παραμονής. Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 71 αναφέρεται ότι «Ο πολίτης τρίτης χώρας που κατοικεί νόμιμα στην Ελλάδα για διάστημα δύο ετών δικαιούται να ζητήσει, κατόπιν αίτησής του, την είσοδο και διαμονή στη χώρα των μελών της οικογένειάς του... Για την άσκηση του δικαιώματος της προηγούμενης παραγράφου, ο συντηρών θα πρέπει να αποδεικνύει την οικογενειακή σχέση με τα μέλη της οικογένειάς του για τα οποία ζητεί την επανένωση στην Ελλάδα, καθώς και ότι...ο ίδιος, σωρευτικά... διαθέτει κατάλυμα ικανό να καλύψει τις ανάγκες του ιδίου και των μελών της οικογένειάς του για τα οποία ζητεί την επανένωση...ότι διαθέτει προσωπικό εισόδημα σταθερό και τακτικό, επαρκές για τις ανάγκες του ιδίου και της οικογένειάς του...ότι...διαθέτει πλήρη ασφάλιση ασθένειας ως προς το σύνολο

των κινδύνων που καλύπτονται για τις αντίστοιχες κατηγορίες εργαζομένων ημεδαπών, η οποία να μπορεί να καλύψει και τα μέλη της οικογένειάς του».

Μάλιστα στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι «Σε περίπτωση πολυγαμίας, αν ο συντηρών έχει ήδη σύζυγο που ζει μαζί του στην Ελλάδα, δεν επιτρέπεται η οικογενειακή επανένωση με άλλη σύζυγο» ενώ στην παράγραφο 4 επισημαίνεται ότι «Για τη διακρίβωση ύπαρξης της οικογενειακής σχέσης το αρμόδιο όργανο μπορεί να καλεί τον συντηρούντα σε προσωπική συνέντευξη και να διενεργεί οποιαδήποτε άλλη έρευνα κρίνεται αναγκαία».

Η βάση για μία ορθολογική μεταναστευτική πολιτική

Ο καθηγητής Δημόσιας Πολιτικής στην Σχολή Διακυβέρνησης John F. Kennedy του Πανεπιστημίου του Harvard George J. Borjas (5) θεωρείται από τους κορυφαίους καθηγητές στον κόσμο σε θέματα οικονομικής της μεταναστεύσεως. Κατά τον Borjas, **πριν διαμορφωθούν οι οποιοσδήποτε προτάσεις μεταναστευτικής πολιτικής, η χώρα θα πρέπει να αποφασίσει τι σκοπούς θέλει να πετύχει με την συγκεκριμένη πολιτική.** Στην τελική ανάλυση, η κάθε μεταναστευτική πολιτική θα πρέπει να δίνει απάντηση σε δύο διακριτά ερωτήματα:

- Πόσοι νόμιμοι μετανάστες θα πρέπει να εισέρχονται στην χώρα;
- Τι είδους μετανάστες θα πρέπει να παίρνουν την άδεια εισόδου και εργασίας;

Κατά τον Borjas **η μεταναστευτική πολιτική θα πρέπει να ενδιαφερθεί μόνο για την οικονομική ευμάρεια των γηγενών.** Όμως και αυτή η επιλογή πολιτικής δεν θα πρέπει να λάβει υπ' όψιν της μόνον την επίτευξη αύξησης του κατά κεφαλήν διαθέσιμου εισοδήματος για τους γηγενείς αλλά και το μέγεθος της αναδιανομής εισοδήματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών. Δηλαδή, **η επιλεγείσα μεταναστευτική πολιτική θα πρέπει να κάνει τους γηγενείς πιο πλούσιους αλλά χωρίς να αυξάνει τις εισοδηματικές διαφορές μεταξύ των κατηγοριών των γηγενών εργαζομένων.**

Όσον αφορά τον αριθμό των μεταναστών που χρειάζεται η κάθε χώρα ο Borjas τονίζει ότι είναι ανώφελο να θεσπισθεί ένα συγκεκριμένο νούμερο καθώς οι οικονομικές συνθήκες αλλάζουν. Ο αριθμός των μεταναστών θα μεταβάλλεται ανάλογα με τις ανάγκες και τις συνθήκες της οικονομίας. Όταν η οικονομία βρίσκεται σε κάμψη και η ανεργία είναι υψηλή τότε ο αριθμός των μεταναστών θα μειώνεται ή ακόμα και θα μηδενίζεται, ενώ αν η οικονομία αναπτύσσεται αυτός θα αυξάνεται.

Στο σημείο αυτό εντοπίζεται και η αδυναμία του νέου Κώδικα Μετανάστευσης καθώς δίνει την εντύπωση ότι η κυβέρνηση δεν έχει μεριμνήσει ώστε να έχει γίνει με επιστημονικό τρόπο και με βάση όσο το δυνατόν ακριβέστερα δεδομένα κάποια κατά προσέγγιση εκτίμηση για τον αριθμό των νόμιμων μεταναστών που χρειάζεται αυτήν την χρονική στιγμή η οικονομία μας, σε ποιους κλάδους και για πόσο χρονικό διάστημα θα υπάρχει αυτή η ανάγκη.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κώδικα Μετανάστευσης: **«Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Ναυτιλίας και Αιγαίου και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, που εκδίδεται κατά το τελευταίο τρίμηνο κάθε δεύτερου έτους, καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός θέσεων για εξαρτημένη εργασία που μπορούν να καλυφθούν από πολίτες τρίτων χωρών, ανά Περιφέρεια, ιθαγένεια και ειδικότητα απασχόλησης. Με την ίδια απόφαση μπορεί να προβλέπεται προσαύξηση του ανώτατου αριθμού θέσεων για εξαρτημένη εργασία έως 10%, ώστε**

να καλύπτονται απρόβλεπτες και έκτακτες ανάγκες, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια».

Μάλιστα στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου τονίζεται ότι: «Οι εργοδότες που επιθυμούν να απασχολήσουν πολίτες τρίτων χωρών θα προσέρχονται **κατά την διάρκεια του πρώτου εξαμήνου κάθε δεύτερου έτους** στα Τμήματα Θεμάτων Εργασίας και Παιδείας των Δ/νσεων Ανάπτυξης των Περιφερειών της χώρας και θα υποβάλλουν αίτημα για μετάκληση αλλοδαπών εργαζομένων όπου θα αναφέρουν: α) τον αριθμό των πολιτών τρίτων χωρών που προτίθενται να απασχολήσουν για τα επόμενα δύο χρόνια, β) την ειδικότητα στην οποία θα απασχοληθούν και γ) την ιθαγένεια τους. Οι συγκεκριμένες Υπηρεσίες, αφού συγκεντρώσουν τα αιτήματα των εργοδοτών, θα αποστέλλουν ερώτημα προς τον Ο.Α.Ε.Δ. όπου θα ζητείται η διεξαγωγή έρευνας της αγοράς εργασίας σε επίπεδο Περιφέρειας για το εάν υπάρχουν άνεργοι, ημεδαποί, πολίτες της Ε.Ε., ή ομογενείς, αναγνωρισμένοι πρόσφυγες, ή αλλοδαποί που ζουν και εργάζονται νόμιμα στη χώρα μας, οι οποίοι ενδιαφέρονται να εργαστούν σε θέσεις εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας για την οποία ζητείται η μετάκληση. Εφόσον δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι από τις συγκεκριμένες κατηγορίες που προτίθενται να εργασθούν σε θέσεις εργασίας για τις αιτούμενες ειδικότητες, τότε θα εγκρίνονται τα αιτήματα των εργοδοτών και θα αποστέλλονται στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, ώστε να επισπεύσει την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 1. Ύστερα από την συλλογή των αιτημάτων από τις αρμόδιες Υπηρεσίες και πριν την έκδοση της συγκεκριμένης κοινής υπουργικής απόφασης, ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας αποστέλλει ερώτημα προς την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αναφορικά με την σκοπιμότητα των αιτούμενων μετακλήσεων αλλοδαπών εργαζομένων στο πλαίσιο της επικρατούσας κατάστασης στην αγορά εργασίας και σε σχέση με το συμφέρον της εθνικής οικονομίας. Η Ο.Κ.Ε αποστέλλει την γνώμη της, μέσα σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του ερωτήματος, προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας που την λαμβάνει υπόψη του κατά την διαδικασία της επίσπευσης της έκδοσης της ανωτέρω Κ.Υ.Α».

Από τα δύο αυτά σημεία του Κώδικα Μετανάστευσης προκύπτει ότι η κυβέρνηση μάλλον δεν έχει ξεκάθαρη εικόνα των αναγκών και των χωρητικοτήτων των διαφόρων κλάδων της αγοράς εργασίας και ελπίζει ότι θα αποκτήσει μία καλύτερη εικόνα όταν θα έχει ολοκληρωθεί η προαναφερθείσα διαδικασία. Και αυτό όταν, σύμφωνα με τα στοιχεία της πρόσφατης Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, «*Το ποσοστό ανεργίας των ατόμων με ξένη υπηκοότητα, είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των Ελλήνων υπηκόων (38,3% έναντι 26,1%)*» (6). Το στοιχείο αυτό δείχνει ότι η αγορά εργασίας είναι ήδη υπερκορεσμένη σε αλλοδαπό (και κυρίως ανειδίκευτο) εργατικό δυναμικό καθώς 4 στους 10 ξένους υπηκόους είναι άνεργοι. Επομένως, οι όποιες ανάγκες ενδεχομένως να υπάρχουν για την ελληνική αγορά εργασίας σε αλλοδαπό εργατικό δυναμικό θα υπάρχουν σε κλάδους υψηλής εξειδίκευσης. Συνεπώς, λόγω αυτού του υπερκορεσμού της αγοράς εργασίας η κυβέρνηση θα έπρεπε να σχεδιάζει και το πώς θα δώσει επιπλέον κίνητρα (πέραν του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος) στους ευάριθμους νόμιμους μετανάστες που δεν βρίσκουν πλέον απασχόληση στην χώρα μας προκειμένου να επαναπατριθούν.

Η Επιτροπή Συντονισμού της Μεταναστευτικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ένταξης

Στο άρθρο 131 προβλέπεται ότι «*Για τον συντονισμό της μεταναστευτικής πολιτικής συνιστάται Επιτροπή, αποτελούμενη από τους Γενικούς Γραμματείς...των*

Υπουργείων Εσωτερικών, Εξωτερικών, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Υγείας, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, η οποία συνέρχεται, όποτε κρίνεται τούτο απαραίτητο με πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής για ζητήματα που αφορούν στη νόμιμη μετανάστευση ή του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη για ζητήματα που αφορούν ζητήματα παράνομης μετανάστευσης, ασύλου προσφύγων και δικαιούχων διεθνούς προστασίας». Η επιτροπή αυτή ονομάζεται Επιτροπή Συντονισμού της Μεταναστευτικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ένταξης.

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι **«Έργο της Επιτροπής είναι η επεξεργασία θεμάτων μετανάστευσης (νόμιμης και παράνομης) και ένταξης, με βάση την εξελικτική πορεία του φαινομένου, η έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών με σκοπό το συντονισμό των κατά περίπτωση εμπλεκόμενων φορέων, η παρακολούθηση του έργου τους και η εισήγηση μέτρων θεσμικού και τεχνικού χαρακτήρα στον καθ' ύλη αρμόδιο Υπουργό προς την κατεύθυνση αποτελεσματικής αντιμετώπισης των σχετικών ζητημάτων»** ενώ στο άρθρο 132 προβλέπεται ότι **«Για τη διευκόλυνση του έργου της, η Επιτροπή επικουρείται από Επιστημονική Επιτροπή, η οποία συνέρχεται μία φορά ανά εξάμηνο, και έχει ως έργο την προετοιμασία των θεμάτων που εξετάζονται, καθώς και την εισήγηση των κατάλληλων μέτρων. Η ανωτέρω Επιστημονική Επιτροπή, συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από τεχνοκράτες, εμπειρογνώμονες και στελέχη των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 του παρόντος Υπουργείων»**.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην Βρετανία υπάρχει η Migration Advisory Committee (MAC) η οποία είναι συμβουλευτικό όργανο της Βρετανικής Κυβέρνησης σε θέματα μεταναστευτικής πολιτικής και της οποίας προεδρεύει ο καθηγητής του London School of Economics David Metcalf (7). Επιπλέον, το Migration Policy Institute είχε προτείνει την δημιουργία στις ΗΠΑ μίας Μόνιμης Επιτροπής για τις Αγορές Εργασίας, την Οικονομική Ανταγωνιστικότητα και την Μετανάστευση η οποία θα ανέλυε τις τάσεις των αγορών και τις επιπτώσεις της μετανάστευσης προκειμένου να προτείνει σχετικά μέτρα προσαρμογής (8). Επομένως η δημιουργία της Επιτροπής Συντονισμού της Μεταναστευτικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ένταξης είναι – θεωρητικά – μία καλή ιδέα. Βεβαίως στην χώρα μας έχουμε πικρή πείρα από την λειτουργία των Επιτροπών αλλά – για να είμαστε δίκαιοι – θα πρέπει πρώτα να δούμε το έργο της και μετά να την κρίνουμε.

Εν κατακλείδι

Ο προτεινόμενος Κώδικας Μετανάστευσης συγκεντρώνει σε ένα ενιαίο κείμενο την μεταναστευτική νομοθεσία ενώ παράλληλα εισάγει και κάποιες βελτιώσεις στο ισχύον καθεστώς. Δεν κάνει κάποιο σημαντικό λάθος (πχ. νέα εκ των υστέρων νομιμοποίηση παρανόμων μεταναστών) αλλά δεν φαίνεται να είναι προϊόν κάποιας επεξεργασμένης στρατηγικής για το παρόν και το μέλλον. Η κυβέρνηση ουσιαστικά κάνει βήματα σημειωτόν για το θέμα καθώς μοιάζει να μην έχει ξεκάθαρη εικόνα του σημείου που βρισκόμαστε τώρα από πλευράς μεταναστευτικής πολιτικής, αγοράς εργασίας και κοινωνικής ενσωμάτωσης ενώ δεν φαίνεται και να έχει διαμορφωμένη στρατηγική για το ποια θα ήθελε να είναι η εικόνα της χώρας στους τομείς αυτούς μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Για το θέμα αυτό ενδεχομένως να είναι πιο διαφωτιστική η αιτιολογική έκθεση που θα συνοδεύει το Σχέδιο Νόμου όταν αυτό κατατεθεί στην Βουλή.

Όπως είδαμε στην αρχή του άρθρου μας, κατά τον Borjas, **η μεταναστευτική πολιτική θα πρέπει να ενδιαφερθεί μόνο για την οικονομική ευμάρεια των γηγενών**. Η προαναφερθείσα Migration Advisory Committee, σε σχετική έκθεσή της, υποστηρίζει ότι κριτήριο χάραξης της μεταναστευτικής πολιτικής θα πρέπει να είναι η Καθαρή Παρούσα Αξία (Net Present Value) **«της συνολικής ευημερίας του διαμέλλοντος πληθυσμού»** (9, σελ. 46). Η Διακομματική Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής των Λόρδων στην Βρετανία υπογραμμίζει σε σχετική έκθεσή της ότι **«Το γενικό μας συμπέρασμα είναι ότι τα οικονομικά οφέλη της θετικής καθαρής μετανάστευσης είναι μικρά ή ασήμαντα. Επομένως, η επιλογή πολιτικής θα πρέπει να βασισθεί σε άλλα κριτήρια, συμπεριλαμβανομένης της διαφορετικότητας και της κοινωνικής συνοχής και των θετικών ή των αρνητικών πλευρών ενός αυξανόμενου πληθυσμού»** (10, σελ. 52). Τέλος ο καθηγητής του London School of Economics Iain Begg επισημαίνει ότι **«η λύση (στο θέμα της μετανάστευσης) δεν μπορεί ποτέ να είναι μόνο ένας ψυχρός οικονομικός υπολογισμός, γιατί γνωρίζουμε ότι προκύπτουν κοινωνικά προβλήματα με την πολιτική αποδοχής περισσότερων οικονομικών μεταναστών, από τη μία μεριά, αλλά και στο σώμα των μεταναστών προκύπτουν προβλήματα ως προς την ενσωμάτωσή τους στην ευρωπαϊκή κοινωνία»** (11).

Με αυτά τα κριτήρια υπ' όψιν θα πρέπει η κυβέρνηση να σχεδιάσει μία μεταναστευτική πολιτική με μεσομακροπρόθεσμη οπτική και στόχους. Στο έργο της θα την βοηθήσουν: α) μελέτες αναφορικά με τις επιπτώσεις της μετανάστευσης (νόμιμης και παράνομης) σε διάφορους κλάδους της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας, β) μελέτες αναφορικά με τις στάσεις των Ελλήνων απέναντι στους μετανάστες και γ) μελέτες αναφορικά με τις στάσεις των διάφορων μεταναστευτικών κοινοτήτων απέναντι στην ελληνική κοινωνία αλλά και απέναντι σε θέματα όπως ο Αλβανικός μεγαλοϊδεατισμός, η προσήλωση στην θρησκευτική πίστη, οι στάσεις απέναντι στο ριζοσπαστικό Ισλάμ κλπ.

Η απόκτηση σαφούς αντίληψης των παραμέτρων του θέματος που θα προκύψει από τις προαναφερθείσες μελέτες θα βοηθήσει την κυβέρνηση να διαμορφώσει εκείνη την μεσομακροπρόθεσμη μεταναστευτική πολιτική που θα λειτουργήσει προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας διορθώνοντας συσσωρευμένα λάθη, προχειρότητες και αβελτηρίες δεκαετιών.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- 1) Το κείμενο του Σχεδίου Νόμου αναρτήθηκε στο:
<http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/kod-metan.pdf>
- 2) Η δημόσια διαβούλευση λαμβάνει χώρα στο:
<http://www.opengov.gr/ypes/?p=1943>
- 3) Καθημερινή 20/10/2013
- 4) Στατιστικά στοιχεία παράνομης μετανάστευσης για το 2013 από την ιστοσελίδα της Ελληνικής Αστυνομίας:
http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=24727&Itemid=73&lang=
- 5) Borjas George. *“Heaven’s Door: Immigration policy and the American economy”*, Princeton University Press, Princeton, New Jersey 1999
- 6) Δελτίο Τύπου Ελληνικής Στατιστικής Αρχής «Έρευνα Εργατικού Δυναμικού – Β’ Τρίμηνο 2013», 19/9/2013
http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/A0101/PressReleases/A0101_SJO01_DT_QQ_02_2013_01_F_GR.pdf
- 7) Η ιστοσελίδα της Migration Advisory Committee βρίσκεται στο:
<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/aboutus/workingwithus/inbodies/mac/aboutthamac/>
- 8) Papademetriou D., Meissner D., Rosenblum M. and Sumption M. *“Harnessing the advantages of immigration for a 21st-century economy: a Standing Commission on labor markets, economic competitiveness, and immigration”*, May 2009, Migration Policy Institute: Washington, DC. Διαθέσιμο στο:

- http://www.migrationpolicy.org/pubs/standingcommission_may09.pdf
- 9) Migration Advisory Committee “*Analysis of the impacts of migration*”, January 2012 London: Migration Advisory Committee. Διαθέσιμη στο: <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/sitecontent/documents/aboutus/workingwithus/mac/27-analysis-migration/01-analysis-report/analysis-of-the-impacts?view=Binary>
- 10) House of Lords Select Committee on Economic Affairs, 1st Report of Session 2007-08 “*The Economic Impact of Immigration, Volume I: Report*”, 1 April 2008, London: The Stationery Office Διαθέσιμη στο: <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200708/ldselect/ldeconaf/82/82.pdf>
- 11) *Μεταρρύθμιση, τεύχος 24*, Ιούνιος-Ιούλιος 2008